

UNIONENS HÖGA
REPRESENTANT FÖR
UTRIKES FRÅGOR OCH
SÄKERHETSPOLITIK

Bryssel den 15.5.2019
JOIN(2019) 9 final

GEMENSAMT MEDDELANDE TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

EU och Centralasien: nya möjligheter i ett starkare partnerskap

Gemensamt meddelande till Europaparlamentet och rådet

EU och Centralasien: nya möjligheter i ett starkare partnerskap

INLEDNING

Europeiska unionen (EU) och de fem centralasiatiska länderna (Kazakstan, Kirgizistan, Tadzjikistan, Turkmenistan och Uzbekistan) har **långvariga förbindelser som bygger på starka ömsesidiga intressen**.

*EU:s strategi för Centralasien*¹ från 2007 har hjälpt EU och Centralasien att uppnå en hittills oöverträffad nivå på samarbetet. Centralasiens **strategiska geografiska läge i skärningspunkten mellan Europa och Asien**, dess **andel av EU:s energiimport och den marknadspotential som sjuttio miljoner invånare innebär** har vid sidan av **EU:s intresse av regional säkerhet** gjort Centralasien till en allt viktigare partner för EU.

En del av **den senaste utvecklingen i Centralasien** öppnar för **nya möjligheter** att gå vidare med partnerskapet mellan EU och Centralasien. **Reformarbetet** i regionen har utlöst en efterfrågan på politiskt erkännande och stöd för modernisering från EU:s sida. Den **nya skjutsen i det regionala samarbetet**, som uttrycktes genom det första informella toppmötet mellan centralasiatiska ledare i mars 2018 i Astana, har tydligt markerat relevansen i EU:s erfarenheter av att utforma samarbetslösningar för gemensamma problem. De förnyade ansträngningarna att främja **konnektiviteten mellan Europa och Asien** har ökat intresset för EU:s attityd till en hållbar konnektivitet. Ett närmare samarbete mellan Centralasien och **Afghanistan** har givit nya ramar för EU:s egna ansträngningar för att främja freden där. De nya ambitioner som vissa centralasiatiska stater uttryckt om att delta mer aktivt i **globala och regionala frågor** ökar möjligheterna att samarbeta med EU om gemensamma målsättningar.

EU:s engagemang i regionen medför **väsentliga fördelar**. Länderna i Centralasien kan förlita sig på EU som är en av de stora givarna och en engagerad samarbetspartner när det gäller deras reformarbete och ekonomiska omvandlingsprocess, en stöttepelare när det gäller anslutningen till världshandelssystemet, en källa till högkvalitativa investeringar och modern teknik samt ett självklart stöd för ländernas ansträngningar för regional samverkan.

Syftet med detta gemensamma meddelande är att skapa ett **starkare, modernare och icke exklusivt partnerskap med länderna i Centralasien så att regionen kan utveckla en hållbarare, mer motståndskraftig, välmående och nära sammanknuten ekonomisk och politisk sfär**. Partnerskapet kommer att bygga på erfarenheterna från EU:s engagemang i regionen och ta hänsyn till andra relevanta strategier, däribland den *globala strategin för Europeiska unionens utrikes- och säkerhetspolitik*², *det nya europeiska samförståndet om utveckling*³, *EU: strategi om förbindelserna mellan Europa och Asien*⁴ samt *EU:s strategi för Afghanistan*⁵. Partnerskapet kommer även att vägledas av *FN:s agenda 2030 för hållbar utveckling*⁶.

---

¹ EU och Centralasien: strategi för ett nytt partnerskap, rådets dokument nr 10113/07 av den 31 maj 2007.

² Delade visioner, gemensamma åtgärder. Ett starkare Europa: en global strategi för Europeiska unionens utrikes- och säkerhetspolitik, juni 2016.

³ Nytt europeiskt samförstånd om utveckling – Vår värld, vår värdighet, vår framtid, EUT C 210, 30.6.2017, s. 1.

⁴ Förbindelserna mellan Europa och Asien – byggstenar för en EU-strategi, rådets slutsatser 13097/18 av den 15 oktober 2018.

EU:s strategi är koncentrerad kring **tre inbördes sammanhängande och ömsesidigt förstärkande prioriteringar**:

➤ **Partnerskap för resiliens**

EU kommer att samverka med de centralasiatiska länderna för att förutse och hantera de utmaningar som påverkar deras socioekonomiska målsättningar och säkerhet samt öka deras möjligheter att möta reformer och modernisering. EU kommer att främja demokratin, de mänskliga rättigheterna och rättsstatsprincipen, intensifiera samarbetet om genomförandet av Parisavtalets klimatåtaganden, möta transregionala miljöutmaningar för att vända dem till möjligheter och öka samarbetet om migration.

➤ **Partnerskap för välstånd**

EU kommer att samverka med de centralasiatiska länderna för att frigöra deras väsentliga tillväxtpotential genom att underlätta utvecklingen av en konkurrenskraftig privat sektor och främja ett sunt och öppet investeringsklimat. EU kommer att samarbeta om utvecklingen av kunskaper, forskning och innovation, med särskild inriktning på ungdomar. Unionen kommer att arbeta med strukturella hinder för handel och investeringar mellan regionerna, stödja de sista centralasiatiska ländernas anslutning till Världshandelsorganisationen och främja en hållbar konnektivitet.

➤ **Ett förbättrat samarbete**

EU kommer att samverka med de centralasiatiska länderna för att stärka partnerskapets struktur, intensifiera den politiska dialogen och öppna för ett möjligt deltagande från det civila samhällets sida. Unionen kommer att fortsätta sitt engagemang som en viktig utvecklingspartner för regionen. Unionen kommer att stärka den offentliga diplomatin för att framhäva de fördelar partnerskapet ger regionen och dess medborgare.

EU kommer med respekt för var och en av sina centralasiatiska samarbetspartners ambitioner och intressen, och med hänsyn till behovet av att skilja på olika länders specifika situationer, att eftersträva ett djupare engagemang med de centralasiatiska länder som vill och kan intensifiera förbindelserna. EU eftersträvar att involvera även andra länder och internationella organisationer när ett sådant bredare engagemang skulle främja EU:s allmänna målsättningar och denna strategi. Den **nya generationen bilaterala fördjupade partnerskaps- och samarbetsavtal**, som EU ingått och kan komma att ingå med enskilda länder i Centralasien⁷, kommer även fortsättningsvis att ligga till grund för EU:s engagemang. Detta gemensamma meddelande syftar till att **mobilisera en rad EU-politiska åtgärder och instrument** för att gå vidare i partnerskapet mellan EU och Centralasien, och meddelandet kommer även att **ligga till grund för planeringen** av EU:s utvecklingssamarbete och utvecklingsbistånd.

***

---

⁵ Afghanistan, rådets slutsatser 13098/17 av den 16 oktober 2017.

⁶ Att förändra vår värld: Agenda 2030 för hållbar utveckling, antagen av FN:s generalförsamling den 25 september 2015.

⁷ EU har undertecknat ett fördjupat partnerskaps- och samarbetsavtal med Kazakstan. Förhandlingar om fördjupade partnerskaps- och samarbetsavtal pågår med Kirgizistan och Uzbekistan. Tadzjikistan har uttryckt intresse för att inleda förhandlingar om ett fördjupat partnerskaps- och samarbetsavtal. Fördjupade partnerskaps- och samarbetsavtal ger en ram som inte hindrar deltagande i andra befintliga samarbetsinitiativ, såsom frihandelsavtal eller Eurasiska ekonomiska unionen där Kazakstan och Kirgizistan är medlemmar.

Övergripande prioritet: investera i det regionala samarbetet i Centralasien

Det är av stort intresse för EU att se Centralasien utvecklas i riktning mot regelbaserat samarbete och ökad konnektivitet istället för konkurrens och rivalitet. Europeiska unionen är fast besluten att satsa på nya möjligheter och den ökade potentialen till samarbete inom och med regionen i sin helhet.

Regionalt samarbete borde göra det möjligt för de centralasiatiska länderna att bättre hantera sitt inbördes beroende, sina sårbarheter och gemensamma problem, frigöra sin potential till ekonomisk tillväxt, öka sitt inflytande i internationella frågor och bevara sitt oberoende och sina identiteter. Det är de centralasiatiska länderna själva som bör kartlägga hur de vill gå vidare med frivilligt regionalt samarbete i sin egen takt, men EU kommer att **stödja processen** med hjälp av sina egna erfarenheter av fördelarna med integration och bättre konnektivitet.

Dialogerna mellan EU och Centralasien samt **EU-finansierade regionala program** kommer att bidra till att främja regionala samarbetslösningar till exempel när det gäller miljö, vatten, klimatförändringar och hållbar energi, utbildning, rättsstatsprincipen, hållbar konnektivitet, narkotikapolitik, säkerhet och förebyggande av radikalisering; samt gränsförvaltning och underlättande av handeln mellan regionerna.

När EU och Centralasien behöver, och beroende på vilket område det gäller, kan dialogerna och samarbetsprogrammen med de centralasiatiska länderna även utvidgas till att omfatta **grannländer**, till exempel länder som ingår i **det östliga partnerskapet**, Afghanistan och andra länder. Centralasien och **Afghanistan** har fått allt större betydelse för varandra mot bakgrund av det gemensamma intresset av säkerhet och stabilitet, vattenförvaltning och upprättande av effektiva konnektiva förbindelser. Det kommer därför även fortsättningsvis att vara en prioritet att när så är lämpligt integrera Afghanistan i relevanta möten inom ramen för dialogen mellan EU och Centralasien och regionala program samt att stödja fler trilaterala samarbetsprojekt med afghanska och centralasiatiska partners.

1. PARTNERSKAP FÖR RESILIENS

Det är av strategiskt intresse för EU att öka resiliensen i de centralasiatiska staterna och samhällena. Detta förutsätter att man ökar deras kapacitet att förutse och motstå externa och interna påtryckningar, att välkomna reformer och att hantera de utmaningar som följer av globalisering, snabb befolkningstillväxt, klimatförändringar och miljöförstöring, tryck på vatten- och energiresurser, arbetskraftsmigration och nya säkerhetshot. Med tanke på de stora skillnaderna mellan de olika centralasiatiska ländernas socioekonomiska utveckling och modeller kommer EU att inrikta sig på de mest trängande sårbarheterna, bygga vidare på befintliga starka sidor och inrikta ansträngningarna på frågor där unionen kan göra skillnad. Att främja bättre möjligheter för de allt mer uppkopplade och ambitiösa ungdomarna i Centralasien och att ge kvinnor och flickor egenmakt fortsätter att vara en huvudprioritering för EU.

1.1. Främja demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen

Att konsolidera de demokratiska institutionerna, ge medborgarna egenmakt och inrätta mer inkluderande strukturer för politisk och ekonomisk styrning, främja rättsstatsprincipen, stärka de offentliga myndigheternas ansvarsskyldighet och säkerställa respekten för de mänskliga rättigheterna är centrala förutsättningar för en framgångsrik och hållbar utveckling i Centralasien. Respekten för de mänskliga rättigheterna kommer därför att fortsätta vara ett centralt inslag i EU:s bilaterala förbindelser med länderna i regionen.

EU kommer att fortsätta främja **respekten för de mänskliga rättigheterna i enlighet med internationella normer**, med inriktning på yttrandefrihet (även mediepluralism), mötesfrihet, kvinnors, barns och minoriteters rättigheter, kamp mot diskriminering samt förebyggande och utrotande av tortyr. EU kommer även att sträva efter att bygga partnerskap, till exempel inom ramen för *Initiativet för goda exempel på förverkligandet av mänskliga rättigheter*.

EU kommer att uppmana länderna i Centralasien till **ökat samarbete med FN:s konventionsorgan, byråer och särskilda förfaranden**. Unionen kommer att främja samarbetet inom ramen för **multilaterala mänskiorättsliga forum** såsom *FN:s råd för mänskliga rättigheter* och *FN:s generalförsamlings tredje utskott*. Unionen kommer att samarbeta för ratificering och genomförande av centrala internationella konventioner och resolutioner avseende mänskliga rättigheter och arbetsnormer, och i detta sammanhang använda *den särskilda stimulansordningen för hållbar utveckling och gott styre (GSP+)* för stödberättigade länder i regionen. Den erfarenhet EU:s medlemsländer har av de rättsliga anpassningar som krävs för att ansluta sig till Romstadgan för *Internationella brottmålsdomstolen* kan komma de centralasiatiska länderna till godo.

Det civila samhällets deltagande i det offentliga beslutsfattandet är viktigt för att säkerställa en hållbar moderniseringsprocess i Centralasien. EU kommer att uppmuntra en möjliggörande rättslig och politisk miljö för det civila samhället, för att förespråkare för de mänskliga rättigheterna, journalister och oberoende fackföreningsledare och arbetstagarorganisationer ska kunna verka fritt och säkert. Unionen kommer att uppmuntra dialog och samarbete mellan det civila samhället och alla nivåer av förvaltningen.

EU kommer att öka ansträngningarna för att främja **demokrati, rättsstatsprincipen och goda styrelseformer**, vilket är nödvändigt för att göra de offentliga myndigheterna mer reaktiva och ansvarstagande gentemot allmänheten och för att dra till sig utländska investeringar. EU kommer att fortsätta engagera sig för rättvisa och öppna valförfaranden. Unionen kommer att förbättra det rättsliga samarbetet, även via Europarådet, för att främja rättssystemens oberoende och effektivitet. Eftersom **korruption** fortfarande är ett utbrett problem i regionen kommer EU att ställa expertis till förfogande för de länder som önskar göra nödvändiga förändringar i sin lagstiftning och sina förvaltningssystem och stärka sina oberoende tillsynsmyndigheter.

Eftersom sådana insatser visat sig ha positiva spridningseffekter på många områden, allt från att motverka radikaliseringsprocesser till att utveckla den privata sektorn, kommer EU att främja **jämställdhet mellan könen och egenmakt för kvinnor och flickor**, vars potential att engagera sig i samhällslivet, ekonomin och det politiska livet fortfarande till stor del är outnyttjad i regionen. Insatserna kommer även att beakta *FN:s agenda för kvinnor, fred och säkerhet* i relevanta delar av EU-samarbetet. *Spotlight-initiativet*⁸ kan få en central roll i detta sammanhang.

Att främja anständiga arbetsvillkor och respekten för internationella arbetsrättsliga normer kommer även fortsättningsvis att vara en prioritet. EU kommer att bidra till att konsolidera de framsteg som gjorts på senare år i riktning mot efterlevnad av Internationella arbetsorganisationens (**ILO**) grundläggande konventioner, och unionen kommer att uppmuntra ratificering och genomförande av ILO:s konventioner om yrkesinspektion, hälsa och säkerhet i arbetet samt arbetsvillkor. EU kommer att främja efterlevnaden av *FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter*.

---

⁸ Spotlight-initiativet är ett initiativ som är gemensamt för EU och FN och som syftar till att undanröja våld mot kvinnor och flickor.

Samarbetet med **Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE)**⁹, även lokalt, kommer att vara centralt på denna punkt. EU kommer att främja anslutning till och genomförande av OSSE:s principer och åtaganden, stärka samarbetet med de självständiga institutionerna, dvs. OSSE:s *kontor för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter*, högkommissarien för nationella minoriteter och representanten för mediefrihet, samtidigt som de centralasiatiska länderna kommer att uppmanas att öka sitt eget engagemang med OSSE till stöd för organisationens uppdrag i regionen.

Slutligen kommer EU att stärka samarbetet med **Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling** och ILO för att främja sunda affärsvillkor och agendan för anständiga arbetsvillkor.

Särskilda initiativ på detta område bör omfatta följande:

- *Använda regionala program för att stödja informationsutbytet mellan EU och Centralasien, mellan länder i Centralasien och med länder i det östliga partnerskapet avseende reformer av lagstiftning och rättsväsende, mänskliga rättigheter, internationella arbetsrättsliga normer, god samhällsstyrning, reform av valsystemet och kvinnors egenmakt.*
- *Utveckla möjligheterna att ge utbildning om mänskliga rättigheter och opinionsbildning för det civila samhällets aktivister och förespråkare för mänskliga rättigheter samt främja gränsöverskridande kontakter mellan dem i regionerna samt mellan dem och deras motsvarigheter i EU och länderna i det östliga grannskapet.*
- *Inrätta en särskild dialog om arbetsrättsliga normer, näringsliv och mänskliga rättigheter.*

1.2. Stärka samarbetet om gränsförvaltning, migration och rörlighet samt hanteringen av gemensamma säkerhetsutmaningar

EU och Centralasien bedriver sedan länge partnersamverkan i säkerhetsfrågor. Regelbundna möten inom ramen för **den politiska säkerhetsdialogen på hög nivå EU-Centralasien** erbjuder möjligheter att utbyta åsikter om bredare säkerhetsutmaningar och en effektiv säkerhetspolitik. EU kommer att främja en **integrerad hållning** till samarbetet med regionen i säkerhetsfrågor och kommer att intensifiera samarbetet för att ta itu med de bakomliggande orsakerna till säkerhetsproblem, såsom fattigdom, social utslagning och marginalisering, begränsat politiskt deltagande, svaga samhällsinstitutioner, korruption och dålig förvaltning av naturtillgångar. För att bidra till hållbara förutsättningar för människors säkerhet kommer EU att sträva efter att engagera sig tillsammans med de centralasiatiska länderna i frågor som rör **säkerhetssektorn** och överväga samarbete i syfte att öka ansvarsskyldigheten och effektivisera reformerna.

Klimatförändring och miljöförstöring kan potentiellt förvärra hoten. EU kommer därför att ta ytterligare hänsyn till kopplingen mellan miljö, klimat och säkerhet i den politiska dialogen, de konfliktförebyggande insatserna, utvecklingsarbetet, de humanitära insatserna och strategierna för katastrofriskreducering i hela Centralasien.

Terrorism och våldsam extremism förblir en utmaning för både EU och Centralasien. Samarbetet för att motverka våldsam extremism, radikalisering och finansiering av terrorism samt för att hantera återvändande terrorstridande kommer att fortsätta vara en prioritet för partnerskapet och kommer att utvecklas med hjälp av den nyligen inrättade tjänsten för en EU-expert på säkerhet och terrorismbekämpning med regional behörighet för Centralasien, i samarbete med det civila samhället och med fortsatt uppmärksamhet på människorättsliga aspekter. EU kommer att främja utbytet av goda erfarenheter från arbetet med att förebygga våldsam extremism, däribland forskning om drivkrafterna bakom våldsam extremism, om förebyggande åtgärder och om motbudskap. Unionen kommer att

⁹ Alla länder i Centralasien är medlemmar av OSSE.

eftersträva att öka de lokala samhällenas motståndskraft mot våldsam extremism med samtidig respekt för de mänskliga rättigheterna, rättsstatsprincipen och genusfrågor i enlighet med *FN:s handlingsplan för förebyggande av våldsbejakande extremism*.

Med utgångspunkt i erfarenheterna av tidigare program i regionen kommer EU att intensifiera samarbetet med Centralasien om en **modern integrerad gränsförvaltning** och utvidga de regionala samarbetsansträngningarna till att även omfatta Afghanistan. EU kommer att söka efter sätt att ytterligare intensifiera samarbetet med regionen i **kampen mot organiserad brottslighet, smuggling av migranter, människohandel och olaglig narkotikahandel**. EU kommer att fortsätta samarbeta för att utveckla en integrerad och välbalanserad narkotikapolitik.

I syfte att förbättra migrations- och rörlighetshandlingen i den centralasiatiska regionen och skapa förutsättningar för fler direkta personkontakter mellan medborgare i de centralasiatiska länderna, i EU och i andra samarbetsländer kommer det stärkta samarbetet att inriktas på att **ta itu med irreguljär migration** med full hänsyn till de mänskliga rättigheterna. Detta förutsätter samarbete om gränsförvaltning, återtagande av irreguljära migranter och återanpassning av de som återvänder, hantering av de **bakomliggande orsakerna till irreguljär migration** genom att främja yrkesutbildning, anständiga arbetsvillkor och goda arbetstillfällen i hemlandet, stöd till lagliga migrationsvägar och inrättande av effektiv lagstiftning och system för att bistå offer för människohandel och personer som behöver internationellt skydd.

I detta syfte kommer EU att uppmuntra de centralasiatiska länderna att **utveckla en nationell migrationspolitik**, att **samarbeta regionalt** och att **samarbeta i fråga om den multilaterala styrningen av mobilitet och migration** i enlighet med FN:s riktlinjer. Samtidigt kommer EU även att förbättra sin bilaterala dialog och samarbetet om migration och rörlighet med länderna i Centralasien, i synnerhet inom ramen för de fördjupade partnerskaps- och samarbetsavtalen.

EU kommer att kontakta de centralasiatiska länderna för att främja en öppen, fri och säker **cyberrymd** och förbättrad **cybersäkerhet**.

EU kommer att fortsätta samarbetet med regionen om **icke spridning av massförstörelsevapen, exportkontroller av produkter med dubbla användningsområden samt kärnsäkerhet och kärnskydd**, med fullt utnyttjande av *kunskapscentrumet för reducering av kemiska, biologiska, strålnings- och kärnkraftsrelaterade risker i Centralasien*. EU kommer att skapa närmare dialoger med länderna i Centralasien om **krishantering och fredsbevarande verksamhet**.

Det är även av intresse för EU att fortsätta övervaka utvecklingen av sådana regionala säkerhetsstrukturer som till exempel *Shanghai Cooperation Organisation* och *Organisationen för det kollektiva säkerhetsavtalet*.

Särskilda initiativ på detta område bör omfatta följande:

- *Använda den politiska dialogen och säkerhetsdialogen på hög nivå mellan EU och Centralasien samt den nyligen inrättade tjänsten för EU:s expert på säkerhet och terrorismbekämpning med regional behörighet i Centralasien för att stärka det praktiska samarbetet om den bredare säkerhetsagendan, däribland reform och styrning av säkerhetssektorn, hybridhot och kopplingen vatten/säkerhet.*
- *Vid behov anordna expertmöten EU-Centralasien om förebyggande av våldsam extremism och om terrorismbekämpning för att utbyta goda metoder och stärka det gränsöverskridande samarbetet i enlighet med tillämpliga internationella åtaganden.*
- *Intensifiera samarbetet och synergien med OSSE om förbyggande och motverkande av gränsöverskridande hot i Centralasien.*

- *Fortsätta samarbetet om narkotikapolitiken för att ytterligare stärka de nationella insatserna för att minska efterfrågan på narkotika och tackla utbudet av olaglig narkotika och därtill kopplad organiserad brottslighet.*
- *Dela kunskaper om cybersäkerhet och hybridhot, däribland genom att centralasiatiska länder får tillfälle att delta i den gemensamma kartläggningen av hybridhot inom ramen för EU:s undersökning av risker i samband med hybridhot.*
- *Stärka samarbetet om en modern integrerad gränsförvaltning som bygger på det sedan länge etablerade samarbetet mellan EU och Centralasien respektive EU och Afghanistan.*
- *Förbättra dialogen och samarbetet om migration och rörlighet inom ramen för de utvidgade partnerskaps- och samarbetsavtalen och FN.*

1.3. Öka resiliensen i fråga om miljö, klimat och vatten

Centralasien står inför allt allvarigare miljöutmaningar. Den kombinerade effekten dels av att klimatförändringarna börjar minska vattenflödet när de glaciärer som förser de centralasiatiska floderna med vatten krymper, dels av den snabba befolkningstillväxten, kommer att förvärra några av regionens miljöutmaningar och potentiellt även påverka den ekonomiska utvecklingen, säkerheten och migrationen.

EU kan hjälpa regionen att vända dessa utmaningar till att istället bli möjligheter. Eftersom utmaningarna är gränsöverskridande till sin natur och kräver ömsesidigt förtroende och samarbetslösningar kommer EU att fortsätta driva en **regional politik** för samarbetet avseende miljö, vatten och klimatförändringar.

EU kommer att samarbeta med sina centralasiatiska partners om genomförandet av **Parisavtalet om klimatförändringar**¹⁰ och de *nationellt fastställda bidragen* genom konkreta åtgärder som inriktas på begränsning av klimatförändringar, klimatanpassning och katastrofriskreducering.

EU kommer att hjälpa de centralasiatiska länderna att införa strikta miljökrav och kommer att uppmana dem att övergå från linjära produktionsmodeller till en **cirkulär ekonomi** där värdet på produkterna behålls så länge som möjligt, med bättre energi- och resurseffektivitet samt minskat avfall och utsläpp av koldioxid och andra förorenande ämnen. En sådan omställning till hållbar konsumtion och produktion kan medföra väsentliga fördelar för människors hälsa och livskvalitet, samtidigt som den bidrar till ekonomisk diversifiering, skapar nya affärsmöjligheter och stimulerar den ekonomiska tillväxten.

Med utgångspunkt i regionens potential när det gäller solkraft, vindkraft och vattenkraft kommer EU att uppmantra Centralasiens **reformer av energisektorn** och **övergången till en koldioxidsnål ekonomi**. Att ställa EU:s teknik och expertis avseende **förnybar energi och energieffektivitet** till förfogande och erbjuda rådgivning om reformer av regelverket bör stärka regionens energiflexibilitet, hjälpa den att uppnå sina klimatmål samt skapa sysselsättning och affärsmöjligheter för båda sidor.

EU kommer även att främja **bättre miljöstyrning** och stödja kapacitetsuppbyggnaden i de centralasiatiska länderna för att ta in miljöaspekten i övrig politik och i den offentliga beslutsgången, särskilt genom lämpliga bedömningar av miljökonsekvenser. EU kommer att främja miljömässigt hållbara investeringar i konnektivetsinfrastruktur och alla centralasiatiska länders anslutning till regionala och globala multilaterala miljökonventioner.

---

¹⁰ Undertecknat den 12 december 2015.

Att dela erfarenheter vad gäller **hållbar förvaltning av naturtillgångar, skydd av den biologiska mångfalden** och **ekoturism** kan främja flera mål såsom landsbygdsutveckling, bevarande av ekosystem och ökad medvetenhet om miljöfrågor.

I enlighet med *Rådets slutsatser om diplomati i vattenfrågor*¹¹ kommer en huvudprioritering i regionen att vara att verka för **en regional agenda för vatten, fred och välstånd**. EU kommer att fortsätta främja ömsesidigt acceptabla lösningar för att förbättra den regionala samverkan om rättvis förvaltning av gränsöverskridande vattenresurser, i samråd med relevanta FN-organ och övriga samarbetspartners. EU kommer att verka för anslutning till och genomförande av *vattenkonventionen från FN:s ekonomiska kommission för Europa*¹², uppmuntra samarbete kring **Aralsjön** och genomförandet av **avtalet om Kaspiska havets rättsliga ställning**¹³.

EU kommer att fortsätta verka för samarbete med regionen, däribland genom utbildning av experter, för att underlätta **en integrerad förvaltning av vattenresurser**, minska misshushållning med vatten, förbättra vattenkvaliteten och modernisera infrastrukturer samt främja moderna bevattningssystem för jordbruket.

Eftersom regionen är särskilt utsatt för risker som orsakas av människan kommer EU att stödja nationella och regionala ansträngningar för ny politik och lagstiftning avseende **katastrofriskreducering**. EU kommer även att ställa sina expertkunskaper om civilskydd och krishantering till förfogande för en mer strukturerad regional strategi för resiliens och beredskap.

EU kommer att fortsätta samarbetet till stöd för miljösaneringsåtgärder för att hantera **giftiga kemikalier och radioaktivt avfall** som kommer från den tidigare uranbrytningen i regionen.

EU kommer att använda sina finansieringsinstrument, bidrag och garantier, i synnerhet sådana som tillhandahålls via *Europeiska investeringsbanken* (EIB), och kommer i samarbete med *Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling* (EBRD) och andra multilaterala utvecklingsbanker att **mobilisera offentligt men framför allt privat kapital för miljöprojekt och miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter**. Främjande av ett sunt regelverk kommer att vara centralt för möjligheterna att dra till sig privata investeringar.

Särskilda initiativ på detta område bör omfatta följande:

- *Stärka forum och mekanismer för samarbete i och mellan regionerna avseende miljö, vatten och klimatförändringar.*
- *Utveckla erfarenhetsutbyte och innovativ finansiering till förmån för förnybar energi.*
- *Främja det vetenskapliga samarbetet och forskningen om vattenförvaltning samt allmänt tillgängliga och tillförlitliga uppgifter om klimat och vatten som kan ligga till grund för en effektiv politik.*
- *Stärka samarbetet med FN:s regionala centrum för förebyggande diplomati för Centralasien (UNRCCA) i fråga om kopplingen mellan vatten och säkerhet.*
- *Stödja en hållbar förvaltning av naturresurser och ekosystem samt genomförandet av den strategiska planen för biologisk mångfald och den kommande ramen för biologisk mångfald för tiden efter 2020.*
- *Främja informationsutbyte och samarbete om cirkulär ekonomi, i synnerhet med avseende på hållbara system för avfallshantering och bekämpning av luftföroreningar.*

¹¹ Diplomati i vattenfrågor, rådets slutsatser 13991/18 av den 19 november 2018.

¹² Konventionen om skydd och användning av gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar, upprättad i Helsingfors den 17 mars 1992.

¹³ Undertecknad den 12 augusti 2018 i Aktau.

2. PARTNERSKAP FÖR VÄLSTÅND

Centralasien har ett allt intressantare strategiskt läge mellan Europa och Asien, en ung befolkning¹⁴, hög nivå på läs- och skrivkunnigheten samt ymniga naturtillgångar, vilket ger regionen goda möjligheter till tillväxt och utveckling. Samtidigt ökar medvetenheten i regionen om behovet av nya modeller för ekonomisk utveckling och mer diversifierade ekonomier för att kunna möta de utmaningar och möjligheter som globaliseringen medför. EU kommer att arbeta tillsammans med länderna i Centralasien för att bana vägen för hållbara resultat, vilket kräver att man utvecklar den privata marknaden, förbättrar klimatinvesteringarna, påskyndar övergången till en grön och cirkulär ekonomi, minskar de socio-ekonomiska klyftorna, investerar i humankapital och främjar anständiga arbetsvillkor för alla, för att därigenom frigöra potentialen för handel i och mellan regioner och underlätta en hållbar konnektivitet.

2.1. Konsolidera partnerskapet för ekonomiska reformer

Det är av stort intresse för EU att stödja omvandlingen av de centralasiatiska ekonomierna – som i dagsläget är alltför beroende av att exportera råvaror och produkter med lågt förädlingsvärde¹⁵ och av penningöverföringar till hemlandet från migranter – i riktning mot diversifierade och konkurrenskraftiga marknadsekonomiska ekonomier som kan skapa sysselsättning, integreras med regionala och globala värdekedjor och ge alla ekonomiska aktörer likvärdiga förutsättningar och möjligheter.

EU kommer att försöka främja **modeller för en inkluderande och hållbar tillväxt** i regionen. De ekonomiska reformerna och moderniseringen bör gynna hela samhället och bidra till att minska ojämlikheter, regionala klyftor och skillnader mellan stad och landsbygd. EU:s erfarenheter av landsbygdsutveckling, regionalpolitik och sammanhållning kommer att vara särskilt relevant i detta syfte.

Att utveckla en **konkurrenskraftig privat sektor**, i synnerhet de små och medelstora företagen, är en prioritet för EU:s åtaganden eftersom den privata sektorn är central för den ekonomiska tillväxten, kvinnors egenmakt, anständiga arbetsvillkor och kampen mot fattigdom. EU kommer att främja utvecklingen av kapitalmarknader och tillgången till finansiering för små och medelstora företag, sunda regelverk och en sund skattepolitik samt effektiva insatser mot korruption. Utvecklingen av den privata sektorn kommer att förbli en huvudprioritering för *EU:s investeringsinstrument för Centralasien*.

EU är en viktig källa för privata investeringar internationellt och har därför särskilt goda förutsättningar för att kunna intensifiera den strategiska dialogen med regeringar och företrädare för näringslivet i regionen samt med internationella finansinstitut för att främja en **sund, öppen, icke-diskriminerande och förutsebar lagstiftningsmässig och politisk omgivning** för de europeiska ekonomiska aktörernas handel med eller investeringar i Centralasien.

Stöd till utvecklingen och investeringar via den privata sektorn bör huvudsakligen inriktas på tillväxt- och sysselsättningsskapande sektorer där EU har **särskild expertis och komparativa fördelar**, däribland jordbrukssektorn och jordbruksföretag, miljö och vatten, energi, transport och hållbar turism.

---

¹⁴ Hälften av befolkningen i regionen är under 20 år och de centralasiatiska ekonomierna måste sysselsätta en miljon nykomlingar på arbetsmarknaden varje år.

¹⁵ Kolväten och mineraler utgjorde nära 60 % av regionens sammanlagda export år 2018.

EU kommer att främja **dialogen och samarbetet mellan företag** i Centralasien, däribland nystartade företag och företagsinkubatorer. Detta kommer att hjälpa till att skapa bilaterala och regionala forum för dialog och samarbete mellan företag i de centralasiatiska länderna, på samma sätt som i de *europiska handelskamrarna*. EU kommer att sträva efter att inkludera centralasiatiska arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer i dialogen om allt från investeringsklimat till utbildning, anställbarhet (även för kvinnor och flickor) samt arbetsmarknadsreformer.

Eftersom tillgången på **statistik av hög kvalitet** är en förutsättning för att utveckla en effektiv offentlig politik kommer EU att fortsätta arbeta på utvecklingen av de centralasiatiska ländernas statistiska system.

Som ett led i de regelbundna bilaterala samråden med länderna i Centralasien kommer EU att stärka utbytet och samarbetet om makroekonomiska reformer, **finanspolitik, valutapolitik och skattepolitik samt förvaltningen av offentliga medel**. EU kommer att främja skuldhanteringsstrategier och inhemska obligationsmarknader samt verka för reformer av de finanspolitiska bestämmelserna och systemen för finansiell tillsyn.

Särskilda initiativ på detta område bör omfatta följande:

- *Förbättra affärs- och investeringsklimatet och stödja utvecklingen av den privata sektorn, i synnerhet de små och medelstora företagen, via dialog och samarbete mellan företag i EU respektive Centralasien, sektorsdialoger och tekniskt bistånd.*
- *Främja partnersamverkan för att dela kunskaper och bygga upp de centralasiatiska förvaltningarnas kapacitet i frågor som är centrala för ekonomisk reform.*
- *Dela kunskaper om utveckling av statistiska system.*

2.2. Underlätta handel och investeringar i och mellan regionerna

Det krävs ytterligare gemensamt arbete för att ta itu med de strukturella begränsningar som fortfarande hämmar möjligheterna till handel och investeringar mellan EU och Centralasien¹⁶, för att ge skjuts åt handeln och investeringarna mellan regionerna¹⁷ samt för att främja en djupare integration av Centralasien i den globala ekonomin.

EU kommer att fortsätta främja och stödja alla centralasiatiska staters **anslutning till Världshandelsorganisationen**. Genom att genomföra sina åtaganden gentemot Världshandelsorganisationen kommer de centralasiatiska länderna att kunna öppna sina ekonomier, stärka sin internationella konkurrenskraft, integrera sig med globala värdekedjor och delta i utformningen av globala ekonomiska styrelseformer. Att skapa likvärdiga förutsättningar och öka förtroendet för näringslivet i regionen kommer även att omfatta främjande av anslutning till Världshandelsorganisationens *avtal om offentlig upphandling*.

Med hjälp av erfarenheterna av system för regional integration kommer EU att stödja insatser som ska underlätta **handel och investeringar mellan regionerna i Centralasien**, bland annat genom utbyte av erfarenheter och goda metoder för hantering av icke-tariffära handelshinder och genom att främja tillnärmning och harmonisering av lagstiftningarna, där anslutning till standardiseringssystem via *Internationella standardiseringsorganisationen* och *Internationella elektrotekniska kommissionen* samt solida kvalitetssystem har visat sig vara nödvändiga byggstenar.

¹⁶ År 2018 rankades EU bland de fem största handels- och investeringspartnerna i alla de centralasiatiska länderna, men handeln med regionen stod ändå för mindre än en procent av EU:s totala handel.

¹⁷ Handeln mellan regionerna utgjorde 5 % av regionernas sammanlagda handel år 2018.

EU kommer att använda de fördjupade partnerskaps- och samarbetsavtalen samt program för tekniskt samarbete för att främja **tillnärmning eller förenlighet med EU:s bestämmelser samt internationella och europeiska tekniska normer** samt för att **undanröja tekniska handelshinder**. Dessa ansträngningar kommer att underlätta det ömsesidiga marknadstillträdet och skapa möjligheter till marknadstillträde för ekonomiska aktörer i Centralasien på global nivå, eftersom EU:s regler och standarder är internationellt erkända. En intensivare dialog om hälsorelaterade och fytosanitära åtgärder för att stärka systemen för livsmedelssäkerhet i de centralasiatiska länderna skulle gynna lokala konsumenter och företag samt underlätta handeln med EU.

EU kommer att fortsätta samarbetet med de centralasiatiska länderna för att förbättra **det ömsesidiga marknadstillträdet för varor och tjänster**. EU kommer att öka ansträngningarna för att hjälpa bidragsberättigade länder i Centralasien att bättre utnyttja det unilaterala förmånstillträdet till EU:s marknader som erbjuds via **det allmänna preferenssystemet och den särskilda stimulansordningen för hållbar utveckling och gott styre (GSP+)**, vilka kan stimulera såväl exporten och den ekonomiska diversifieringen som bättre arbetsrättsliga normer och arbetsvillkor, samtidigt som de på ett lämpligt sätt kompletterar de fördjupade partnerskaps- och samarbetsavtalen.

EU kommer att öka samarbetet med Centralasien för att främja efterlevnaden av EU:s, *Världstullorganisationens* och *Världshandelsorganisationens* **internationella tullstandarder** samt för att gå vidare med förenkling och harmonisering av tullförfaranden. EU kommer att stärka samarbetet med regionen för att motverka olaglig handel, bedrägerier vid gränsen och skattebedrägerier, skatteundandragande och intrång i immateriella rättigheter. EU kommer att främja ytterligare informationsutbyte för att skärpa kampen mot penningtvätt, korruption och finansiering av terrorism.

Med utgångspunkt i sina erfarenheter kommer EU att fortsätta främja de centralasiatiska ländernas användning och utveckling av **geografiska ursprungsbeteckningar** vilket kan hjälpa dem att diversifiera sin jordbruksproduktion och nå ett högre mervärde.

Särskilda initiativ på detta område bör omfatta följande:

- *Intensifiera utbytet av EU:s erfarenheter av att hantera icke-tariffära handelshinder och främja konvergens och harmonisering med avseende på lagstiftning.*
- *Stödja anslutningen till Världshandelsorganisationen och avtal om offentlig upphandling, även genom tekniskt bistånd.*
- *Intensifiera dialogen om sanitära och fytosanitära åtgärder för att stärka systemen för livsmedelssäkerhet.*
- *Dela erfarenheterna av standardisering och kvalitetsinfrastruktur för att underlätta handeln mellan regionerna och med EU.*
- *Främja förenkling och harmonisering av tullförfaranden och stödja utvecklingen av gränsöverskridande e-handel.*
- *Öka det tekniska samarbetet för en bättre användning av det unilaterala förmånstillträdet till EU:s marknad via det allmänna preferenssystemet och den särskilda stimulansordningen för hållbar utveckling och gott styre.*
- *Utbyta erfarenheter av geografiska ursprungsbeteckningar för att främja diversifieringen av jordbruksproduktionen.*

2.3. Främja hållbar konnektivitet

Utvecklingen av **konnektiviteten mellan Europa och Asien** kan potentiellt medföra stora fördelar för Centralasien tack vare bättre infrastruktur, ekonomisk diversifiering och integrering med regionala och globala värdekedjor. Det är av stort intresse för EU att utveckla fungerande handelskorridorer mellan Europa och Asien och att säkerställa att konnektiviteten fortsätter utvecklas på ett hållbart, öppet,

inkluderande och regelbaserat sätt för att på så sätt skapa en lämplig miljö för hållbara investeringar och likvärdiga affärsförutsättningar i Centralasien.

I överensstämmelse med *strategin om förbindelserna mellan Europa och Asien*¹⁸ och med användning av befintliga samarbetsramar kommer EU när så är lämpligt att inrätta **partnerskap för hållbar konnektivitet** med länder i Centralasien i enlighet med marknadsekonomiska principer som garanterar öppenhet och är baserade på internationella normer. Samarbetet på området bör huvudsakligen inriktas på **transport, energi och digitala förbindelser samt direkta personkontakter**. Det kommer att bidra till att ge de centralasiatiska länderna hållbara fördelar, utöver de förmåner som följer av deras ställning som transitländer, och kommer att hjälpa dem att uppnå både målen för hållbar utveckling och klimatmålen.

Kombinationen av europeiska privata investeringar och EU:s program för regional samverkan, som bidragit till att koppla samman Europa med sin omgivning och med Centralasien sedan början av nittioalet, har gjort EU till en central aktör när det gäller att främja konnektiviteten mellan Europa och Asien. Förnyade internationella ansträngningar på området, däribland utbyggnaden av de *transeuropeiska transportnäten* till EU:s grannländer, det kinesiska *Belt and Road-initiativet* och andra initiativ kan skapa goda möjligheter att komma till rätta med de största behoven i Centralasien.

EU och länderna i Centralasien kommer att öka samarbetet och säkerställa synergier genom planeringen av **transportkonnektivitet** och genom att anta nödvändig lagstiftning, däribland för att koppla samman det välutvecklade transeuropeiska transportnätet med andra nät i Centralasien, även genom södra Kaukasus och via andra regionala nät¹⁹. Syftet är att få balanserade och hållbara landtransportförbindelser mellan öst och väst samt nord och syd, bland annat genom att bygga vidare på *Centralasiens regionala ekonomiska samarbete*. För att nå detta mål skulle EU kunna erbjuda tekniskt bistånd och bidra till utvecklingen av hållbar infrastruktur när det är lämpligt för att hjälpa sina samarbetspartners att planera sina transportsystem och säkerställa sina förbindelser. EU kommer att bidra till att minska koldioxidutsläppen från landtransporter genom att främja **elektriska transportmedel** på väg- och järnvägsnät och kommer att ägna vederbörlig uppmärksamhet åt utvecklingen av **flygtransporter och civil luftfart**, däribland med avseende på säkerhetsfrågor.

Ytterligare samarbete mellan EU och Centralasien i fråga om **gränsförvaltning**, däribland utökat samarbete om en modern integrerad gränsförvaltning, samt främjande av **kompatibla tulltransiteringssystem**, kommer att ligga till grund för ansträngningarna att utveckla konnektiviteten på transportområdet.

EU kommer att fortsätta verka för att förbättra Centralasiens bidrag till **en säker energiförsörjning och diversifiering av leverantörer, källor och rutter för EU**, däribland genom en bedömning av möjligheterna att bygga en *transkaspisk pipeline*. EU kommer att samarbeta med Centralasien om de rättsliga ramarna, den teknik och de kunskaper som krävs för att sänka kostnaderna, utveckla förnybara energikällor och energibesparande teknik samt mobilisera investeringar genom blandfinansiering och andra ekonomiska incitament. EU kommer att hjälpa till att modernisera eldistributionen genom smarta och motståndskraftiga decentraliserade nät och **utveckla sammankopplingar mellan länder** i syfte att sporra elhandeln i och mellan regionerna.

---

¹⁸ Förbindelserna mellan Europa och Asien – byggstenar för en EU-strategi, rådets slutsatser 13097/18 av den 15 oktober 2018.

¹⁹ De centralasiatiska länderna kommer att höras om den gemensamma studien om hållbara järnvägsbaserade transportkorridorer mellan Europa och Kina som fastställts inom ramen för konnektivitetsplattformen EU-Kina.

EU och Centralasien kommer att förbättra samarbetet om den **digitala ekonomin**, med inriktning på att främja tillgången till billig, öppen och säker bredbandsuppkoppling och tillgången till digital infrastruktur, bland annat genom att göra nödvändiga ändringar av regelverket, stödja utveckling och underhåll av forsknings- och utbildningsnät med hög kapacitet, främja digital kompetens och digitala färdigheter, verka för digitalt entreprenörskap och nya arbetstillfällen, samt utveckla e-förvaltning och distansutbildning. Med tanke på digitaliseringens gränsöverskridande karaktär kommer den att vara en central aspekt i EU:s samarbete med Centralasien på sådana områden som integrerad gränsförvaltning, reform av den offentliga förvaltningen, handel, transport och energiinfrastruktur samt stöd till små och medelstora företag. EU kommer att öka informationsutbytet i lämpliga forum när det gäller frihet på internet och kampen mot desinformation.

Samarbete om användningen av *Galileos* tjänster för positionering, navigation och tidsbestämning via satellit kan underlätta transportkonnektiviteten och tillhandahålla applikationer för energi- och telekommunikationsnät.

EU kommer att arbeta nära tillsammans med **andra länder, regionala organisationer och internationella finansinstitut** för att främja hållbarhet och likvärdiga förutsättningar avseende konnektivitet till förmån för Centralasiens och EU:s delade intressen. EU kommer att undersöka synergier med andra centrala partners som vill främja konnektiviteten mellan Europa och Asien, även inom ramen för *Asien-Europa-mötet* (Asem). EU:s engagemang för att stödja hållbara konnektivetsprojekt bör bidra till att förbättra den övergripande kvaliteten på investeringsprojekt från andra aktörer i regionen.

EU kommer att använda sina finansieringsinstrument, bidrag, garantier och EIB-lån, samt samverka med internationella finansinstitut och multilaterala utvecklingsbanker för att **mobilisera offentligt men framför allt privat kapital** för hållbara konnektivetsprojekt i Centralasien.

Särskilda initiativ på detta område bör omfatta följande:

- *Stärka det bilaterala samarbetet och samarbetet mellan regionerna för att säkerställa faktisk och hållbar konnektivitet.*
- *Bidra till utvecklingen av transportkorridorer mellan EU och Centralasien, med utgångspunkt i utvidgningen av de transeuropeiska transportnäten.*
- *Intensifiera de bilaterala dialoger som förs inom ramen för befintliga samförståndsavtal om energisamarbete, samt anordna regionala energikonferenser vid behov.*
- *Använda innovativ finansiering och blandfinansiering för att ytterligare stimulera gröna investeringar, i synnerhet i förnybar energi och energieffektivitet.*
- *Använda EU-instrument (t.ex. bidrag, blandfinansiering och garantier) samt intensifiera samråden med internationella finansinstitut och andra berörda aktörer för att lägga grunden för hållbara konnektivetsprojekt.*

2.4. Investera i ungdom, utbildning, innovation och kultur

Kunskapsutvecklingen kommer att vara mycket viktig för Centralasiens konkurrenskraft och sociala sammanhållning. Att främja högkvalitativa utbildningar, anställbarheten och anständiga sysselsättningsmöjligheter för ungdomar och kvinnor i Centralasien bör hjälpa regionen att möta de krav som den snabba tekniska utvecklingen ställer och att förfoga över den utbildade arbetskraft som krävs för att fortsätta den ekonomiska diversifieringen och dra till sig utländska investeringar. Att erbjuda utbildning och arbetstillfällen av hög kvalitet, även på landsbygden och för kvinnor och flickor, kommer även fortsättningsvis att vara en viktig förutsättning för att kunna förebygga emigration av kvalificerad arbetskraft, radikalisering och våldsam extremism.

EU kommer att stödja samarbetet i och mellan regionerna för att bygga kapacitet och öka **kvaliteten på utbildningen, fortbildningen och yrkesutbildningen**. EU kommer att främja **synergier mellan utbildningssystemen och arbetsmarknaden** samt **it-kunskaper**.

EU kan använda programmet *Erasmus+* för att hjälpa de centralasiatiska universiteterna att modernisera och uppnå målen för **Bologna-processen om högre utbildning** och **Torinoprinciperna om yrkesutbildning**. EU bör sträva efter att utveckla **européiska studier** vid centralasiatiska universitet. Universiteterna i EU:s medlemsstater bör uppmuntras att inrätta fler **partnerskap och filialer** inriktade på centralasiatiska universitet och att utveckla **språkundervisningen** i regionen.

EU kommer att undersöka möjligheterna att hjälpa Centralasien att utveckla ett **regionalt område för högre utbildning**, med inspiration från *det europeiska området för högre utbildning*. Detta skulle göra det möjligt för länderna i regionen att modernisera sina system för högre utbildning, göra dem förenliga med varandra och samtidigt stärka sina kvalitetskrav och system för ömsesidigt erkännande av utbildningar.

EU kommer att stärka samarbetet om **yrkesutbildning** i samarbete med *Europeiska yrkesutbildningsstiftelsen* för att öka ungdomars och vuxnas anställbarhet i ett perspektiv av livslångt lärande, för att motsvara behoven i de centralasiatiska omvandlingsekonomierna och hos de europeiska investerarna i regionen.

EU:s samarbete med Centralasien i fråga om **forskning och innovation** kan bidra till att mer effektivt hantera regionens utmaningar, samtidigt som det ökar de direkta personkontakterna. Att utbyta kunskaper och ny teknik för att tackla utmaningar som gäller klimatet, vatten och miljöfrågor eller livsmedelssäkerhet och ren, förnybar energi skulle kunna föra samarbetet framåt genom att ge den politiska beslutsprocessen ett gott, tillförlitligt och tillgängligt underlag. Att stärka forskningssamarbetet om jordbruk, hälsa, gröna transporter och hållbar stadsutveckling skulle också vara ömsesidigt gynnsamt. Universitet och forskningsinstitut i EU och Centralasien bör ytterligare främja forskarnas rörlighet och personalutbytet, bland annat genom *åtgärder inom ramen för Marie Skłodowska-Curie-programmet*.

I enlighet med *kulturstrategin för EU:s yttre förbindelser*²⁰ och med utgångspunkt i det centralasiatiska arvet från sidenvägen kommer EU att utveckla **det kulturella samarbetet** med regionen för att främja partnerskap, samproduktioner och utbyte inom de kulturella och kreativa näringarna, den interkulturella dialogen och bevarandet av kulturarv. EU kommer i detta syfte att öka arbetet via *FN:s organisation för utbildning, vetenskap och kultur (Unesco)* och ledande europeiska kulturella institutioner. EU kommer att främja konstnärers och kulturarbetares rörlighet med hjälp av utbytesverksamhet, utbildning och gästprogram samtidigt som rörlighet och utbyte inom idrottsvärlden också kan uppmuntras.

EU kommer att stödja forskning om Centralasien och om förbindelserna mellan EU och Centralasien samt främja ökade möjligheter till interaktion mellan **forskare och tankesmedjor** från EU och Centralasien.

---

²⁰ Gemensamt meddelande till Europaparlamentet och rådet ”Mot en EU-strategi för internationella kulturella förbindelser”, JOIN(2016) 29 final, av den 8 juni 2016.

Särskilda initiativ på detta område bör omfatta följande:

- Öka antalet deltagare från Centralasien i programmen Horisont, Erasmus+ och Marie Skłodowska-Curie, och se till att deltagarnas profiler uppvisar mer diversitet.
- Öka forskningen och innovationssamarbetet i och mellan regionerna avseende vatten, livsmedel och miljö.
- Underlätta för studerande, personal och forskare samt elever och lärare i yrkesutbildningar att röra sig mellan regioner och länder.
- Hjälpa Centralasien att upprätta ett system för regionalt samarbete med inspiration från det europeiska området för högre utbildning.
- Inrätta en dialog och främja utbyte av goda erfarenheter i fråga om ungdomars anställbarhet, kvinnors egenmakt och sysselsättningspolitik.
- Verka för en bättre dialog mellan EU och myndigheter, näringslivsorganisationer och arbetsmarknadens parter i Centralasien i fråga om kompetensklyftor och modernisering av arbetsmarknaden.

3. ETT FÖRBÄTTRAT SAMARBETE

EU kommer att söka främja en enhetlig hållning till Centralasien och se till att sektorspolitiken bidrar till lösningar på de allt mer sammankopplade utmaningarna. Den nya EU-strategin bör genomföras av EU-institutionerna och medlemsstaterna gemensamt och bättre synergi bör eftersträvas mellan deras olika styrkor och resurser.

3.1. Stärka strukturen på partnerskapet och involvera det civila samhället och parlamenten

Idag struktureras dialogen mellan regionerna institutionellt med hjälp av ett **årligt utrikesministermöte EU-Centralasien**, där EU företräds av unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik/vice ordförande för kommissionen, samt ett årligt möte inom ramen för **den politiska säkerhetsdialogen på hög nivå EU-Centralasien** som anordnas på vice ministernivå.

Det är önskvärt att unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik/vice ordförande för kommissionen respektive utrikesministrarna i de centralasiatiska länderna även träffas informellt när det behövs, till exempel i marginalen av de årliga mötena i FN:s *generalförsamling*, vid möten i OSSE:s ministerråd och andra internationella möten och konferenser.

Som ett komplement kan även tillfälliga möten mellan EU och Centralasien på **högre tjänstemannanivå** övervägas.

De **institutionella ramarna för bilaterala förbindelser** med länder i Centralasien kommer att stärkas när de fördjupade partnerskaps- och samarbetsavtalen ingås och träder i kraft, då regelbunden dialog om mänskliga rättigheter kommer att komplettera de regelbundna mötena på ministernivå och högre tjänstemannanivå.

Eftersom EU och Centralasien delar samma åtaganden i fråga om internationell rätt och en regelbaserad global världsordning med FN i centrum, kommer EU att **öka samarbetet i multilaterala och regionala forum**.

Med tanke på den konstruktiva roll Europaparlamentet har spelat för att berika den gemensamma dagordningen för partnerskapet EU-Centralasien bör ytterligare **interparlamentarisk dialog** uppmuntras, även genom regelbundna besök. EU kommer även att eftersträva att anordna fler **högnivåbesök i regionen**.

EU kommer även att öka ansträngningarna för att främja ett nära samarbete med **det civila samhället, tankesmedjor, lokala myndigheter, näringslivet, arbetsmarknadens parter, kulturella organisationer, akademiker och ungdomar**. Samråd med det civila samhället kommer att vara en viktig aspekt i EU:s programplanering av utvecklingsarbetet, som ska försöka öka det civila samhällets möjligheter att verka för regeringarnas ansvarskyldighet och öppenhet.

Det årliga ministermötet EU-Centralasien skulle kunna kompletteras med informella möten i ett **”forum för EU-Centralasien”** som skulle kunna samla företrädare för det civila samhället, forskarsamhället, tankesmedjor och tjänstemän från EU och Centralasien. Sådana möten skulle ge det civila samhället möjligheter att bidra till utvecklingen av partnerskapet EU-Centralasien och öka dess synlighet.

EU kommer att intensifiera samråden om centralasiatiska frågor med **likasinnade och andra berörda partners** för att utveckla en ömsesidig förståelse och samarbete på områden av gemensamt intresse.

Särskilda initiativ på detta område bör omfatta följande:

- *Vid behov anordna möten på högre tjänstemannanivå utanför de regelbundna ministermötena mellan EU och Centralasien och mötena inom ramen för den politiska dialogen och säkerhetsdialogen på hög nivå mellan EU och Centralasien.*
- *Anordna informella ministersamråd i anknytning till mötena i FN:s generalförsamling och utveckla samsyn och konvergerande ståndpunkter i FN och andra multilaterala forum.*
- *Intensifiera samråden om centralasiatiska ärenden, när det är lämpligt med samarbetsparter utanför EU.*
- *Ytterligare engagera det civila samhället i utvecklingen av partnerskapet mellan EU och Centralasien, bland annat genom ett informellt forum för EU-Centralasien.*
- *Uppmuntra tätare kontakter och besök mellan parlamenten.*

3.2. Samarbete för ökat inflytande

EU och dess medlemsstater har under det senaste decenniet varit en av Centralasiens ledande samarbetsparter²¹. EU kommer att fortsätta använda tillgängliga finansiella instrument för att stödja regionen och hjälpa den att ta itu med sina utmaningar och maximera möjligheterna för partnerskapet EU-Centralasien. **EU:s nya strategi för Centralasien** kommer att ligga till grund för EU:s samarbete med regionen under kommande år. Att fullgöra åtaganden enligt **FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling** kommer att vara centralt för EU:s engagemang. **Dialogen med det civila samhället och lokala myndigheter** kommer också att göra det lättare att fastställa EU:s prioriteringar i Centralasien. Det kommer att behövas **en bättre synergi med medlemsstaternas regionalpolitik, däribland politiken för utvecklingsarbete**.

Enbart utvecklingsarbetet kommer inte att göra det möjligt att uppnå målen för hållbar utveckling, men kan fungera som en **katalysator för att attrahera privata investeringar för tillväxt**. EU bör använda hela sin verktygslåda för utvecklingsstöd i regionen på bästa sätt, däribland **innovativa samarbetsformer** såsom partnersamverkan och kraftigare fokus på investeringar. **Fördjupade partnerskaps- och samarbetsavtal** kommer att ge möjlighet att föra en intensifierad politisk dialog med länderna i Centralasien på en rad områden, vilket kommer att bidra till att uppnå målen för hållbar utveckling.

²¹ EU har avsatt 1,1 miljarder euro för utvecklingsarbetet med Centralasien under budgetperioden 2014–2020.

Samarbetet med **internationella finansinstitut** kommer att fortsätta spela stor roll för möjligheterna att uppbåda offentlig och privat finansiering för en hållbar utveckling i Centralasien.

Särskilda initiativ på detta område bör omfatta följande:

- *Anordna politiska dialoger EU-Centralasien i vissa sektorer och stödja dialogerna genom insatser för partnersamverkan.*
- *Intensifiera samarbetet med internationella finansinstitut när det är lämpligt.*

3.3. Öka partnerskapets synlighet

För att höja EU:s profil i Centralasien bör EU och dess medlemsstater utveckla en mer dynamisk och målinriktad kommunikationsstrategi som förklarar de bakomliggande skälen till unionens engagemang och framhåller de möjligheter som partnerskapet EU-Centralasien kan medföra för regionen och dess invånare. Detta kommer bland annat att kräva att man tar fram gemensamma budskap och kartlägger kommunikationstillfällen, bland annat via sociala medier och annan ny teknik för kommunikation, med inriktning på ungdomarna i regionen, opinionsbildare, influencers i sociala medier, det civila samhället, den akademiska världen och medielandskapet i övrigt.

Särskilda initiativ på detta område bör omfatta följande:

- *Mer systematiskt använda gemensam kommunikation och förbättra användningen av webbportaler och sociala medier för att peka på konkreta fördelar av EU:s engagemang i regionen.*

***

Rådet och Europaparlamentet uppmanas att godkänna den strategi och de åtgärder som läggs fram i detta gemensamma meddelande.